

Kvartalsrapport mars 2019

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Kvartalsrapport mars 2019.....	3
1.1 Utfall/Prognos	3
1.2 Verksamhet	3
1.3 Utfall för perioden och helårsprognos.....	4
1.4 Effektivisering	5
1.5 Personaluppföljning	6
1.6 Viktiga förändringar under året	7
1.7 Uppföljningstema: Analys och konsekvens av mätningar.....	7
1.8 Projektmedelredovisning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2 Uppföljning KF-verksamhet.....	8
2.1 Hälsa, vård och omsorg	8
2.2 LSS- Verksamhet	10
2.3 Individ- och familjeomsorg	12

Bilagor

Bilaga 1: Skrivelse åtgärdsplan för budget i balans 190312

1 Kvartalsrapport mars 2019

1.1 Utfall/Prognos

Driftredovisning	UTFALL			PROGNOS			UTFALL
	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	Fg helår
Individ- och familjeomsorg	-14 609	-16 992	-2 383	-55 242	-61 092	-5 850	-59 721
Hälsa- vård och omsorg	-52 763	-55 224	-2 461	-214 060	-223 260	-9 200	-202 209
LSS-verksamhet	-14 016	-13 372	644	-57 941	-57 941	0	-55 906
SUMMA	-81 388	-85 588	-4 200	-327 243	-342 293	-15 050	-317 836
Investeringar, utgift	-250	0	250	-1 000	-1 000	0	-1 140

1.2 Verksamhet

Individ och familjeomsorgen (IFO) har under årets tre första månader noterat en fortsatt ökning av antalet inkomna orosanmälningar och därmed också en ökning av antalet utredningar och insatser.

Inom IFO:s integrationsverksamhet har årets första kvartal präglats av den fortsatta avvecklingsprocessen gällande verksamheten för ensamkommande barn och unga.

I mars återgick hemtjänsten i Lomma till kommunal regi, från att under de senaste 13 åren helt eller delvis ha drivits på entreprenad. Övertagandet har i huvudsak gått bra, men har också inneburit en uppstartsperiod med en del konstaterade brister i kvalitén för enskilda brukare.

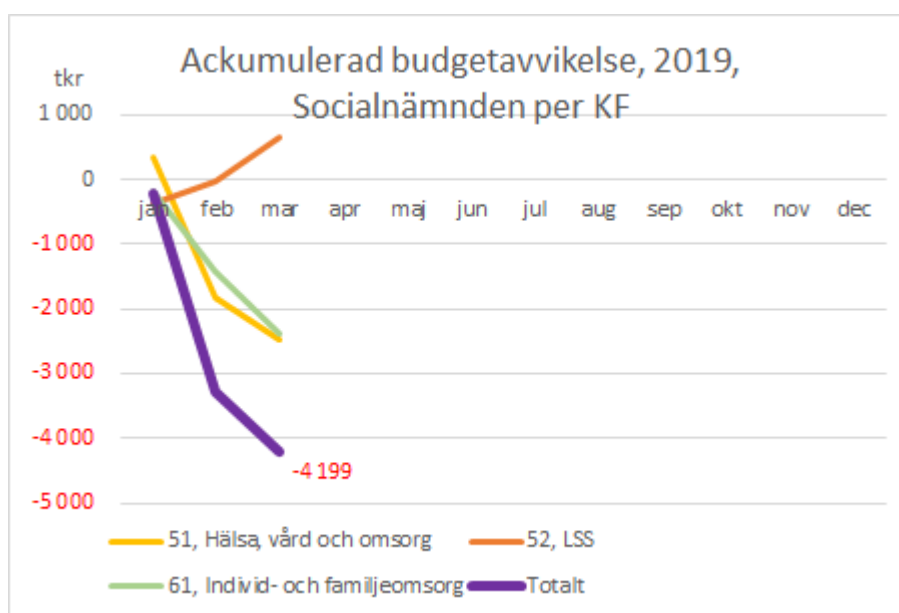
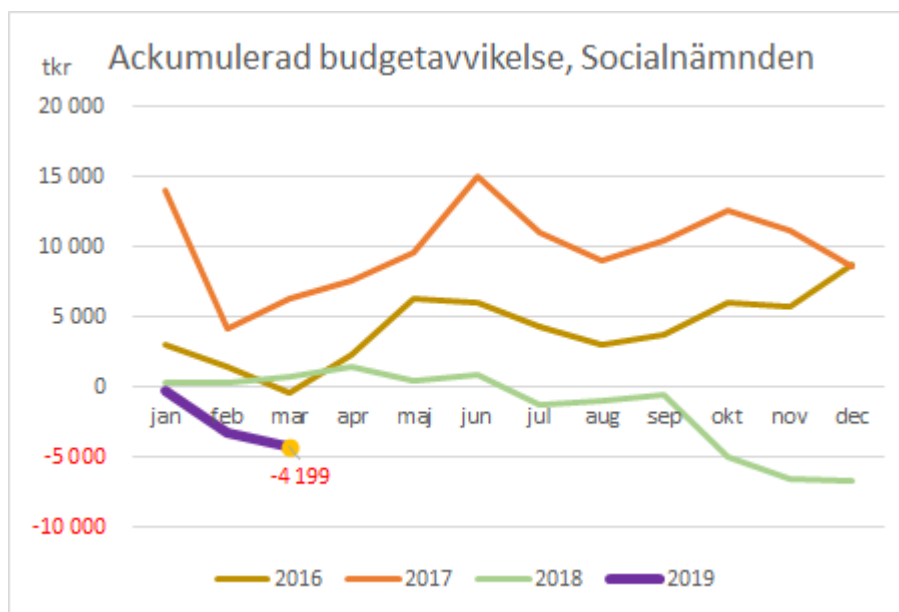
Samtidigt med hemtjänstövertagandet bildades en sammanhållen avdelning för hälsa, vård och omsorg (HVO). Detta i syfte att genom enhetlighet, samordning och samarbete skapa förutsättningar för ett ökat brukarfokus.

Första kvartalet inom HVO har också präglats av en fortsatt stor personalomsättning inom yrkesgruppen sjuksköterskor.

Inom LSS-verksamheten har årets början inneburit förberedelser och driftstart (1 mars) av en fjärde LSS-bostad om åtta lägenheter, vid Lillevången. Uppstarten har gått bra och hittills har tre brukare flyttat in.

1.3 Utfall för perioden och helårsprognos

Kommentar och analys av utfallet

Fastställd budget för socialnämnden (SN 2019-12-04, § 92) inkluderade en ospecificerad budgetneddragning om 2 600 tkr. Som en följd av detta, antog nämnden 2019-04-02 en åtgärdsplan för budget i balans och budgeten är, inför föreliggande kvartalsredovisning, justerad i enlighet med åtgärdsplanen.

IFO-verksamheten redovisar för årets första kvartal en negativ budgetavvikelse om - 2 382 tkr. Den negativa avvikelsen beror främst på högre kostnader för externa placeringar (vuxna och barn), högre kostnader för familjehemsplacering och högre kostnader för öppna insatser (barn). Sammantaget visar prognosen för IFO-verksamheten en negativ budgetavvikelse om - 5 850 tkr.

Verksamhet HVO har för årets tre första månader en negativ budgetavvikelse om -2 460 tkr. Den negativa avvikelsen beror främst på högre kostnader för inhyrd vårdpersonal och för tekniska hjälpmedel inom HSL-verksamheten, högre personal- och uppstartskostnader inom hemtjänsten och på högre kostnader för köp av externa platser respektive entreprenad inom

vårdboende. Sammantaget för året är prognosen för HVO-verksamheten en negativ budgetavvikelse på -9 200 tkr.

LSS-verksamheten noterar för årets första kvartal en positiv budgetavvikelse om +643 tkr. Den positiva avvikelsen beror främst på lägre kostnader för personlig assistans enligt SFB (socialförsäkringsbalken) de första månaderna samt lägre kostnader för korttidsvistelse både i extern och i intern regi. Även ledsagarservice bidrar något till överskottet. Prognosen för helåret visar ett bokslut i balans.

Åtgärder för bokslut i balans.

Som framgår ovan, antog nämnden 2019-04-02 en åtgärdsplan för budget i balans. En huvudåtgärd i planen består i en förestående genomlysning av socialförvaltningens samtliga verksamheter, för en enhetlig, sammanhållen och långsiktigt hållbar organisation, och utifrån perspektiven

- Resurstilldelning och -användning, i förhållande till kvalitet
- Förutsättningar för chefsuppdraget, inkl. tillgänglighet till stödresurser
- Samordnings- och effektiviseringsmöjligheter

Hela åtgärdsplanen redovisas i bilaga till denna rapport.

Ytterligare åtgärder redovisas nedan under avsnitt 2, uppföljning KF-verksamhet.

1.4 Effektivisering

tkr	2017	2018	2019
KS	300	500	1 000
SN	450	750	1 500
BUN	1 680	2 800	5 600
KFN	210	350	700
TN	240	400	800
MBN	120	200	400
	3 000	5 000	10 000

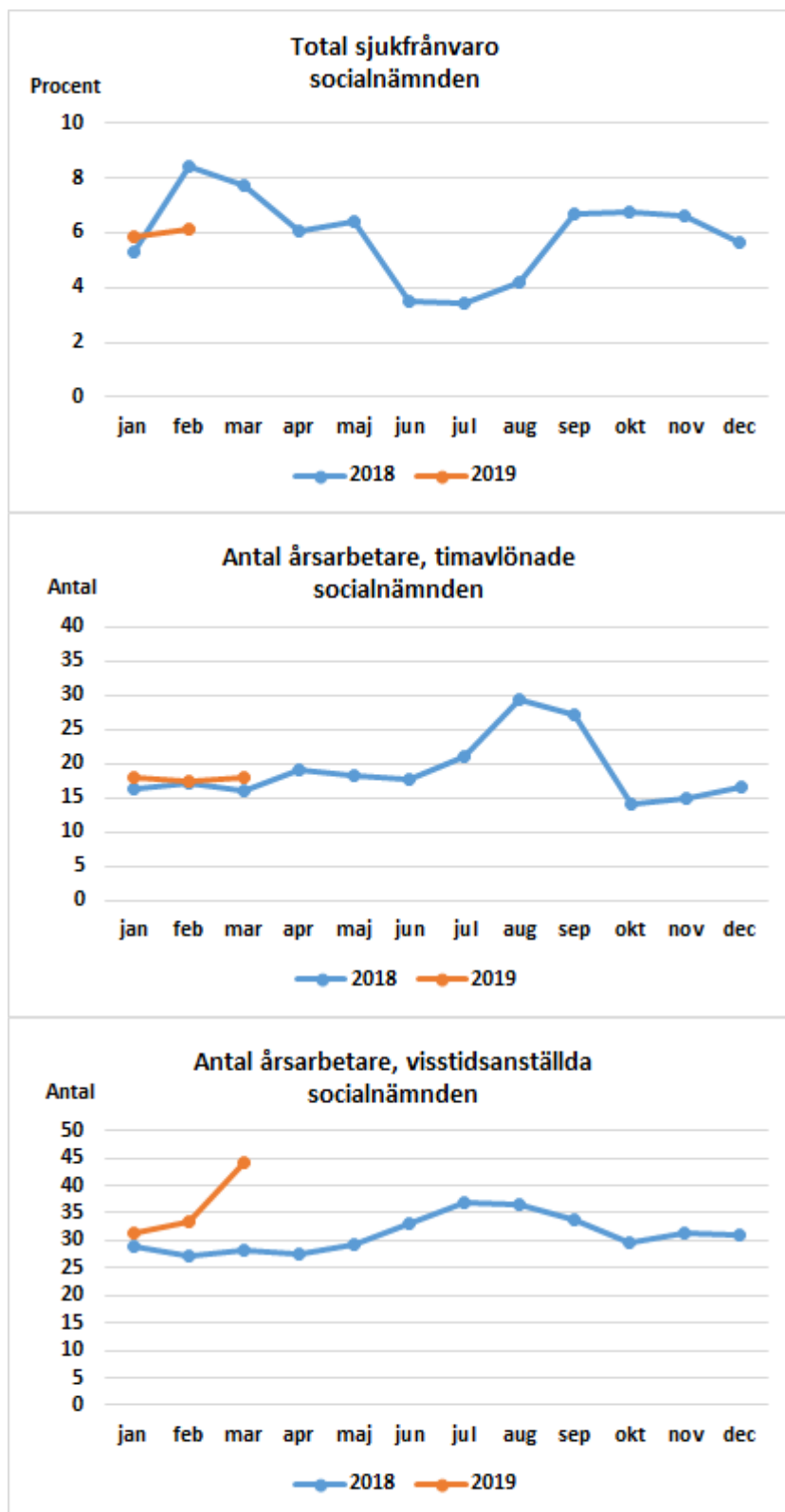
Effektiviseringen är verkställd genom

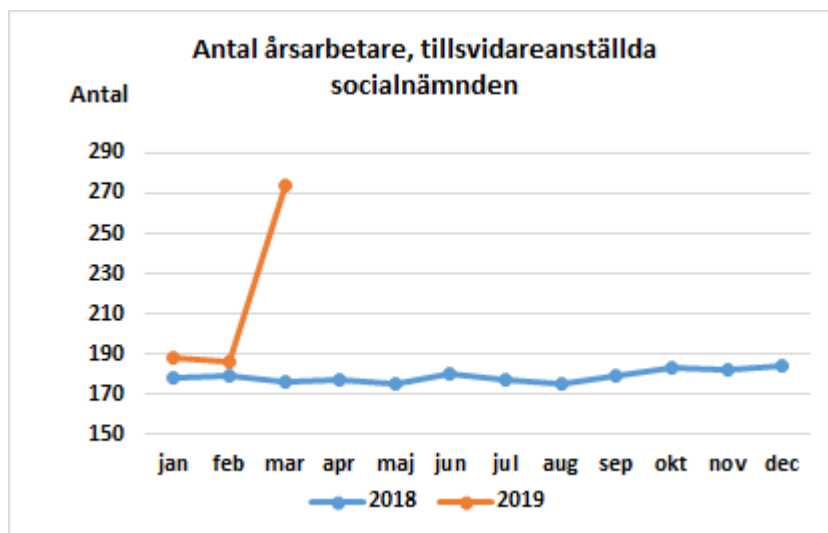
- vakansättning och senare indragning av avdelningschefstjänst (2017-), 900 tkr
- att avdelningschef ersattes med enhetschef (2017), 200 tkr
- indragning av avdelningschefstjänst, vid sammanslagning av IFO och Integration (2018), 900 tkr

indragning av en avdelningschefstjänst och tillsättning av två enhetschefer, vid justering av HVO-organisation (2019), -500 tkr.

1.5 Personaluppföljning

Diagram sjukfrånvaro samt antal tillsvidareanställda/visstidsanställda/timavlönade årsarbetare

Sjukfrånvaron inom socialförvaltningen har under februari 2019 varit betydligt lägre än samma period året innan. 2018 steg sjukfrånvaron kraftigt från januari till februari medan i år ligger den mer på samma nivå, runt 6 %. I tabellen framgår endast sjukfrånvaron t.o.m. februari. Det vi redan vet är att sjukfrånvaron kommer att vara högre under mars månad och att ökningen främst kan kopplas till hemtjänstens verksamhet.

Antal årsarbetare inom förvaltningen har stigit kraftigt fr.o.m. den 1 mars 2019. Lomma kommun tog då över hemtjänsten i egen regi och ca. 100 medarbetare anställdes i samband med det. Även antalet visstidsanställda har ökat under mars månad medan timanställningarna än så länge ligger i linje med 2018.

1.6 Viktiga förändringar under året

Utöver det som redovisas i bifogad åtgärdsplan för budget i balans, kan nämnas följande: För IFO kommer ny lagstiftning avseende barn och vuxna som har bevittnat eller utsatts för våld. Det betyder att barnutredningar ska genomföras på de barn som förälder tar med sig till skyddat boende. För verksamheten innebär det en ökad arbetsbelastning, då det i dagsläget enbart utförs en utredning (på föräldern).

Nämnden har noterat att behandlingstiderna inom regionens slutna psykiatri blivit kortare, och bedömer att detta framöver kommer att innebära en ökning av behoven av insatser från IFO-verksamheten, för målgruppen.

Ett underlag för utveckling av maten och måltidssituationen inom äldreomsorgen har tagits fram och kommer att implementeras under året. Bland annat planeras för införande av möjligheten till distribution av varm mat till de brukare som beviljats hjälp vid måltider.

1.7 Uppföljningstema: Analys och konsekvens av mätningar

Ett par av socialnämndens nämndsmål, innevarande år, har fått extra fokus och det görs en tät och kontinuerlig uppföljning. Det handlar om brukarens upplevelse av delaktighet och genomförande av det som skrivs i genomförandeplanerna.

Andelen brukare inom individ- och familjeomsorgen som upplever att deras situation förbättrats sedan de fick kontakt med socialtjänsten i kommunen har sjunkit från 78 (2017) till 69 (2018). Siffrorna är hämtade från SKL:s undersökning om brukares uppfattning av kvaliteten. Resultatet föranleder ett aktivt arbete med att höja upplevelsen av kvaliteten, genom ökad tillgänglighet, större möjlighet till delaktighet och att säkerställa ett gott bemötande.

Utifrån såväl brukar- som attitydundersökningar framstår äldreomsorgen i Lomma som det område som har högst prioritet att förbättras. Både i Socialstyrelsens brukarundersökning och i SCB:s Medborgarundersökning erhåller vi låga resultat. Hemtjänsten fick av sina brukare sämst resultat jämfört med andra kommuner i landet och bedömningen av särskilt boende gav oss en tredje sista plats i landet. Lomma hamnar även på sista plats i medborgarundersökningen gällande frågan vad man tror eller tycker om äldreomsorgen. Konkreta åtgärder har vidtagits för att vända den negativa utvecklingen inom äldreomsorgen.

Sedan hemtjänsten övergått i egen regi har möjligheten att påverka verksamhetens kvalitet ökat. Samtidigt skapades en ny organisation som omfattar hela arbetsfältet hälsa, vård och omsorg. Det ska skapa synergier och samordningsvinster. Nämnden försöker även möta brukare och anhöriga på ett bättre sätt genom att öka tillgängligheten till personalen och dialogcaféer. Därutöver görs även en satsning för att höja kvaliteten och öka tillgängligheten på maten, vilket enligt brukarundersökningarna visat sig ha en utvecklingspotential. Slutligen arbetar verksamheten också proaktivt med att lyfta fram berättelser från verksamheterna på hemsidan, i media m.m. för att stärka de positiva attityderna till äldreomsorgen hos medborgarna.

Kvalitetsaspekter på LSS grupp- och serviceboende har höjts en aning från 2017 till 2018. Resultatet är dock betydligt lägre än för åren dessförinnan. Dessutom hamnar Lomma bland de 25 procent av kommunerna som har lägst resultat. För att vända de låga resultaten har verksamheten tagit ett stort omtag med att utveckla bra och tydliga genomförandeplaner. Planerna ska hålla en hög kvalitet, vara levande i vardagen samt bidra till att skapa delaktighet och möjlighet att påverka för brukaren. Parallellt har ett metodstöd tagits fram för att tydliggöra insatser och arbetsbeskrivningar.

2 Uppföljning KF-verksamhet

2.1 Hälsa, vård och omsorg

Verksamhet

En gemensam avdelning för hälsa, vård och omsorg bildades 1 mars 2019, i syfte att genom enhetlighet och samordning skapa ett ökat brukarfokus. Samtliga enheter på avdelningen har under årets tre första månader arbetat hårt med övertagandet av hemtjänsten i kommunal regi, vilket skedde 1 mars 2019. Även vårdboende Orion plan 1 öppnade samma dag, vilket också har påverkat verksamheten.

Det är fortsatt stor personalomsättning inom framförallt de legitimerade yrkesgrupperna. Omsättningen påverkar verksamheten både vad gäller kontinuitet, resurser, kvalitet och ekonomi. Undersköterskor med en tjänstgöringsgrad under 100% är också en grupp som blivit svårare att rekrytera.

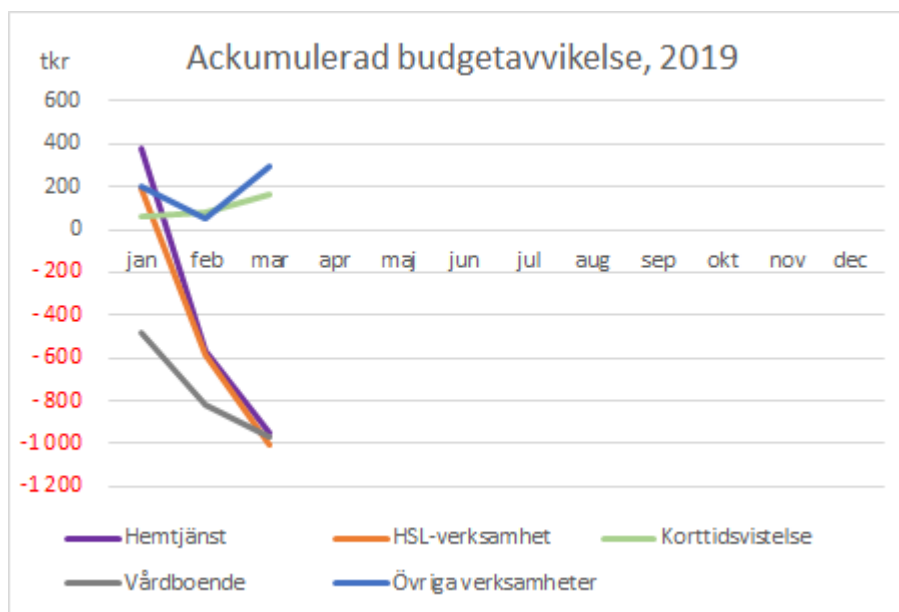
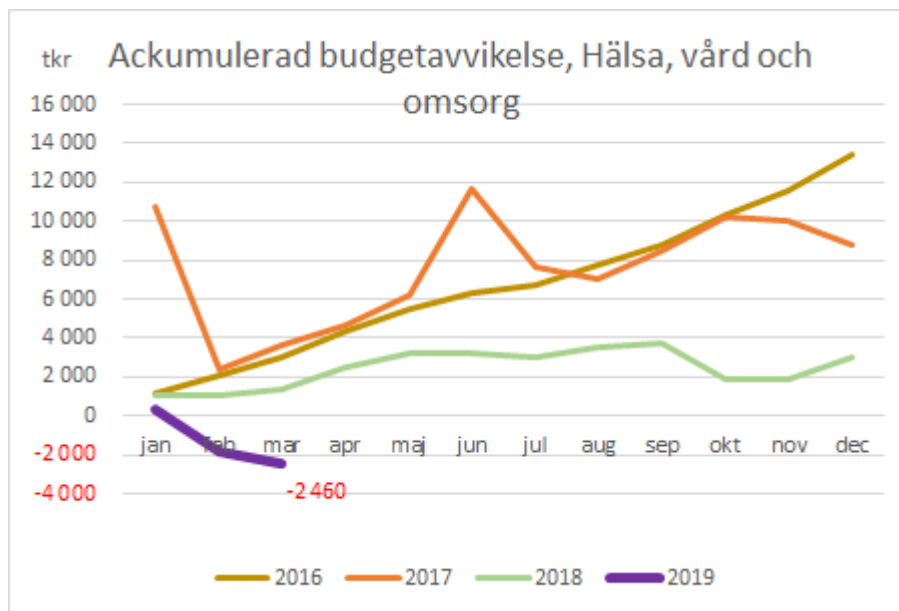
Inom hemtjänsten har det under mars månad varit en hög korttidsfrånvaro och stora svårigheter att finna vikarier med rätt kompetens. Brist på personella resurser har påverkat arbetssituationen för befintlig personal och även i vissa fall kvalitén i utförandet av insatserna till kommuninvånarna. Eftersom verksamheten är ny sätts stort fokus på att skapa en stabil verksamhet. Det är även många praktiska frågor som behöver lösas i en uppstart vilket tar mycket resurser. Åtgärder för att stabilisera verksamheten har tagits beslut om.

Många brukare har varit kvar på korttidsboendet i avvaktan på särskilt boende vilket inneburit att boendet varit fullbelagt. Konsekvensen har blivit periodvisa köp av externa platser på korttidsboende. Under mars månad, när Orion plan 1 öppnade, minskade dock trycket på

korttidsplatser i kommunal regi och under 2019 bör de personer som beviljas korttidsboende kunna få det tillgodosett i kommunen.

Det har varit fortsatt fokus på samverkan vid utskrivning, SVU, för att öka tryggheten vid hemgångar från sjukhus. Under året kommer en modell för SVU att arbetas fram för att bättre matcha kommuninvånarnas behov.

Utfall för perioden och helårsprognos

Hemtjänst, har en negativ budgetavvikelse på -948 tkr. Helårsprognos: - 3 500 tkr. Avvikelsen beror till största del på personalkostnader på verks. 5117 Hemtjänst i kommunens regi. Prognosen är osäker då det sedan övergången till kommunal drift har varit en stor andel vakanta tjänster som har ersatts med vikarier och utslaget är med en månads eftersläpning. De vakanta tjänsterna har inte kunnat ersättas fullt ut. Rekrytering pågår för att säkerställa att hemtjänstuppsdraget ska kunna verkställas med hög kvalitet. I prognosen finns även uppstartskostnader som är av engångskostnader, för material och inventarier såsom cyklar, inventarier, kläder etc. Dessa kostnader har varit nödvändiga för att kunna driva verksamheten. Ytterligare engångskostnader tillkommer som avser nyckelskåp.

HSL-verksamhet, har en negativ budgetavvikelse på -1 007 tkr. Helårsprognos: -4 000 tkr, varav inhyrd vårdpersonal – 3 200 tkr och tekniska hjälpmedel - 800 tkr. Den största andelen beror på inhyrda sjuksköterskor på grund av stor personalomsättning och svårigheter att tillsätta vakanta tjänster. Det har under de senaste åren varit hög personalomsättning på legitimerad personal vilket har ytterligare förvärrats under 2018–19.

Även kostnadsutvecklingen för tekniska hjälpmedel har genererat ett negativt resultat under de senaste åren. Det negativa utfallet beror till viss del på att samverkan vid utskrivning (SVU) trädde i kraft 2018 och att kommuninvånare kommer hem snabbare från sjukhus med större hjälpbehov än tidigare, vilket medför även större behov av hjälpmedel.

Korttidsvistelse, har en positiv budgetavvikelse på +167 tkr och beror på att vakanta tjänster inte ersatts fullt ut med vikarier. Helårsprognos: + 200 tkr.

Vårdboende, har en negativ budgetavvikelse på -966 tkr. Helårsprognos: - 2 600 tkr, varav en extra externplacering, ca -1 100 tkr/per år, hyresbortfall om -200 tkr och särskilt boende (entreprenad) -1 300 tkr. Det senare främst på grund av kostnad för tomplatsersättning. Det negativa resultatet efter första kvartalet beror dels på att det funnits behov av externt köpta korttidsplatser då det varit fullt på kommunens korttidsboende. Behovet av korttidsplatser prognostiseras kunna tillgodoses i egen regi resten av året. Det har även tillkommit en ny extern placering på vårdboende som ej kunnat tillgodoses i kommunen vilket inte varit budgeterat för. För särskilt boende har det budgeterats med 94% beläggning. Det negativa resultatet efter första kvartalet beror på att det funnits kostnader för ca fem platser mer än budgeterat.

Övriga verksamheter, har en positiv budgetavvikelse på + 294 tkr. Helårsprognos: +700 tkr. Den positiva avvikelsen beror till stor del på en vakant enhetschefstjänst som tillsätts i juni -19. Det har även varit lägre bemanning i den förebyggande verksamheten än budgeterat vilket medför det positiva resultatet.

Åtgärder för bokslut i balans

En förvaltningsövergripande åtgärdsplan för budget i balans har tagits fram. Utöver den har en handlingsplan tagits fram för avdelningen hälsa, vård och omsorg, innehållande följande:

- Anställning av fyra sjuksköterskor för att öka grundbemanningen av sjuksköterskor i verksamheten, för att på så sätt minska behovet av inhyrd personal vid vakanser. Detta kommer att ge utslag under hösten 2019.
- Utveckling av samverkan inom avdelningen, för att säkerställa en kostnadseffektiv verksamhet med brukarfokus.
- Undersköterskor med deltidstjänster erbjuds att arbeta upp till heltid i hemtjänsten där det finns vakanta tjänster.

2.2 LSS- Verksamhet

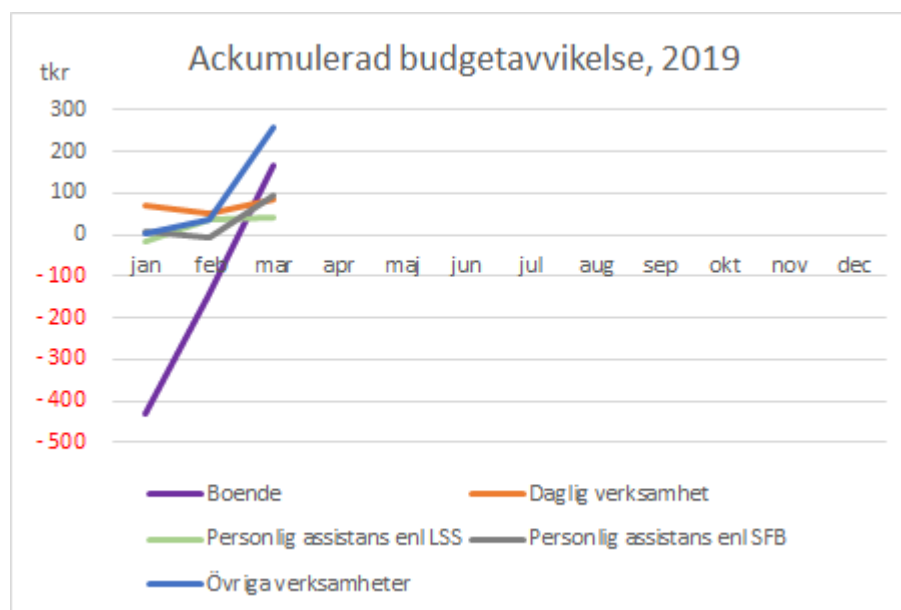
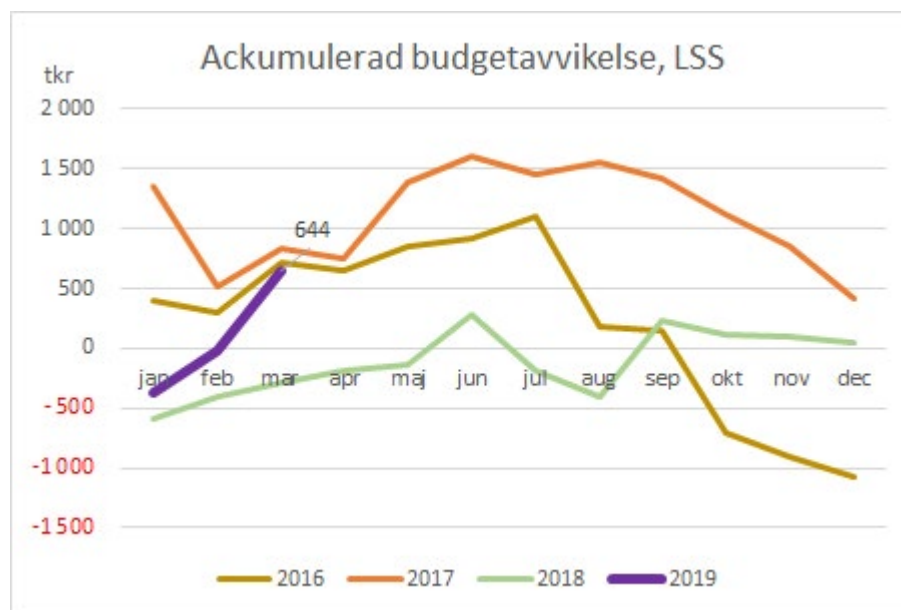
Verksamhet

En ny LSS-bostad i form av servicebostad Lillevången öppnade den 1 mars. Bostaden har åtta lägenheter och i dagsläget har tre brukare flyttat in och fram till halvårsskiftet planeras för ytterligare tre brukares inflyttning.

Kommunens korttidstillsyn och korttidsvistelse är numera en gemensam verksamhet som finns på Skolskeppsgatan. Verksamheten är fortfarande ganska ny och tar löpande emot nya barn och ungdomar som är i behov av korttidsvistelse eller korttidstillsyn. Under året kommer verksamheten att fortsätta utveckla samordningen mellan de tidigare två verksamheterna.

Nämnden ser ett fortsatt högt inflöde av ärenden gällande barn och ungdomar och deras familjer, som söker insatser enligt LSS.

Utfall för perioden och helårsprognos

Verksamhet LSS har för årets första kvartal en positiv budgetavvikelse på +643 tkr. Den positiva avvikelser beror främst på lägre kostnader för personlig assistans enligt SFB de första månaderna samt lägre kostnader för korttidsvistelse både i extern och i intern regi. Även ledsagarservice bidrar något till överskottet. Budgeten för boende är justerad enligt åtgärdsplanen och prognosen för helåret är att budgeten för LSS kommer att vara i balans.

Nedan följer en mer detaljerad sammanställning per verksamhetsindelning;

Boende, har en positiv budgetavvikelse på +100 tkr. Omfattande insats för en brukare har under perioden krävt extra personalinsatser vilket har täckts av att utökningen med 0,5 tjänster ännu inte är tillsatt. I extern regi ses ett lägre antal placeringar för barn och unga än budgeterat vilket medför en positiv helårsprognos på +300 tkr.

Daglig verksamhet, har en positiv budgetavvikelse på +85 tkr. Under året kommer verksamheten på Café Hans Jonas att förändras för att anpassas efter brukarna. Effekterna av detta är svårprognostiserade. I extern regi har det tillkommit tre brukare vilket medför en negativ helårsprognos på -230 tkr.

Personlig assistans enligt LSS, har en positiv budgetavvikelse på +40 tkr. Prognosen för helåret är att budgeten ska vara i balans.

Personlig assistans enligt SFB, har en positiv budgetavvikelse på +90 tkr. Årets första månader har haft ett lägre antal brukare än budget. Det nya faktureringsystemet från försäkringskassan gör verksamheten svårare att följa och därmed även prognostiseringen. Helårsprognosen är baserad på 34 brukare istället för 35, som budgeterat, men siffrorna är osäkra. Prognos, +200 tkr.

Övriga verksamheter, har en positiv budgetavvikelse på +300 tkr. Inom avlösarservice finns ett omfattande ärende vars framtid inom den interna avlösarservicen är osäker. Eventuellt sker flytt till extern regi och då kommer prognosen för avlösarservice vara i balans med budget. Korttidstillsyn i extern regi har utökats med en brukare jämfört med budget. Prognosen är - 270 tkr med anledning av korttidstillsynen.

Sammantaget är prognosen för LSS-verksamheten att budgeten är i balans.

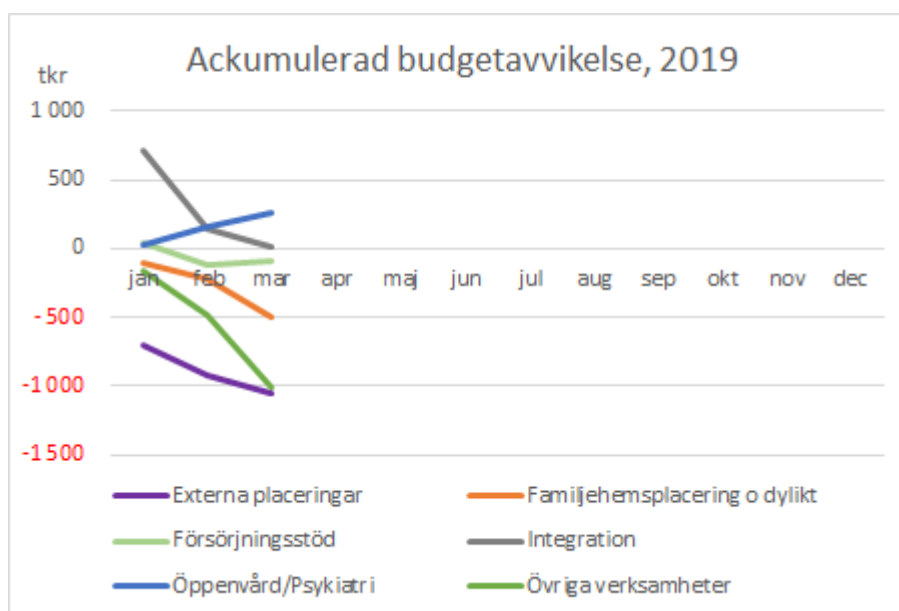
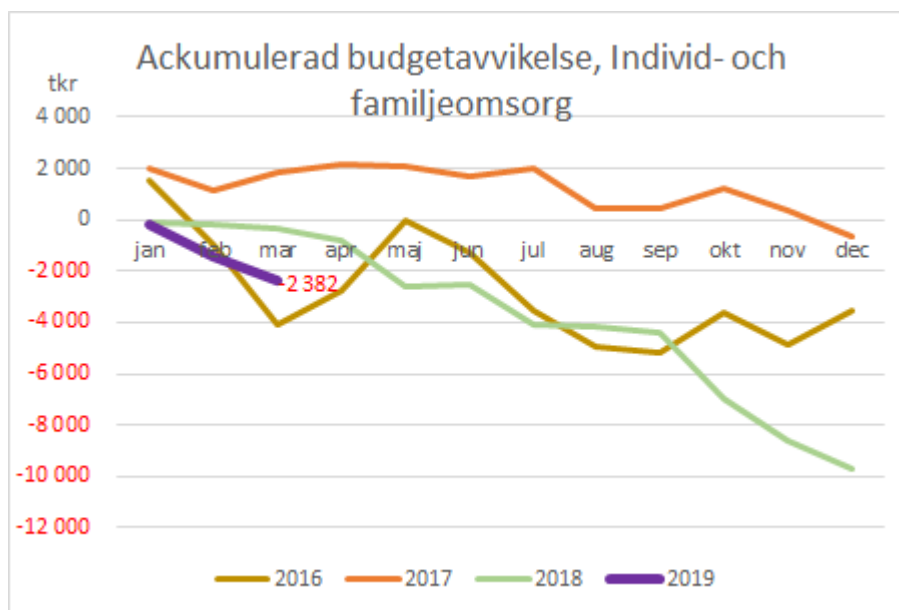
2.3 Individ- och familjeomsorg

Verksamhet

Individ och familjeomsorgen har under årets tre första månader noterat ett fortsatt ökat inflöde av orosanmälningar, en ökning med 9%. Andelen orosanmälningar som det inlets utredningar på är konstant, cirka 30%. Inflödet av anmälningar/ansökningar gällande vuxna har sjunkit en aning, med 1,2%, men utredningsmängden ligger kvar på samma nivå som under 2018.

Antalet hushåll som kommunen utbetalar försörjningsstöd till har ökat med 9%, där hushåll som består av nyanlända individer står för ökningen. HVB-verksamheten för ensamkommande barn och unga är i avveckling från årets början och kommer att ställas om till ett litet HVB (hem för vård och boende) med enbart sex platser från och med augusti i år.

Utfall för perioden och helårsprognos

Externa placeringar, har en negativ budgetavvikelse på - 1 050 tkr. Helårsprognos -3 300 tkr.

- Institutionsvård vuxna, ej missbruk – ges en prognos om -2 700 tkr. Större behov än budgeterat av omfattande och stadigvarande vård för personer som skrivs ut från psykiatriska slutenvården, där de vårdas kortare tid än tidigare, är förklaringen.
- Institutionsvård vuxna, missbruk – ges en prognos om -600 tkr. Trolig fortsatt utveckling med stora kommande vårdbehov.
-

Familjehemsplacering och dylikt, har en negativ budgetavvikelse på - 500 tkr. Helårsprognos - 1 200 tkr.

- Övrig vuxenvård, familjehem vuxna ej missbruk – prognostiseras till -1 200 tkr. En individ som skrivits ut från rättspsykiatrisk vård i januari, och som kommunen inte hade kännedom om när budget blev lagd. Personen har en stor komplex problematik och bedöms behöva familjehem under överskådlig tid.

Övriga verksamheter, har en negativ budgetavvikelse på - 1 013 tkr. Helårsprognos – 2 000 tkr

- Ledning och administration – prognos -100 tkr på grund av beslutad utökning av

personal på myndighetssidan.

- Öppna insatser, individuellt behovsprövad öppenvård barn – ges en prognos om -1 100 tkr på grund av att behovet av intensiv hemmabaserad familjebehandling har ökat.
- Övrig vuxenvård, ej missbruk – ges prognos om – 350 tkr, vilket är uppkomna avvikelser för årets tre första månader. Bedömningen är att kostnaderna kommer att motsvara budget under resten av året.
- Familjerådgivning – ges en prognos om -450 tkr, på grund av förra årets ökning av antalet rådgivningssamtal med nära 50%, som enligt avtal debiteras kommunen detta år. Budgeten för 2019 var ej anpassad utifrån denna ökning.

Åtgärder för bokslut i balans

En förvaltningsövergripande åtgärdsplan för budget i balans har tagits fram. Utöver den har en handlingsplan tagits fram för avdelningen IFO, innehållande följande:

Externa placeringar prognos -3 300 tkr

- Institutionsvård vuxna, ej missbruk – placering ska föreslås först efter att insatsen boendestöd i egen regi har övervägts.
- Institutionsvård vuxna, missbruk – placering ska föreslås först efter att insats i egen regi har övervägts. Behandlingstider på institution ska kortas genom att egen öppenvård kopplas in snabbare.

Övriga verksamheter prognos -2 000 tkr

- Öppna insatser, individuellt behovsprövad öppenvård barn – extern öppenvård ska erbjudas först efter att insats i egen regi har övervägts.